

nemo verè catholicus non sentit quàm hæc disciplina tum Ecclesiæ unitatem contra schismatum tentamina, tum ejusdem dignitatem ac libertatem contra sæcularium potestatum pressiones, feliciter protegat. Multò enim faciliùs ac tutiùs electo qui suspectus habetur, institutio à S. Pontifice denegatur, quàm auctoritas semel adepta pastori indigno tollitur; nec parùm certè schismata Orientis juvit illa usquedum protracta consuetudo auctoritatem provisoriè ingrediendi ante pontificiam confirmationem (1).

Observatio quoad ipsum S. Pontificem : Qui nempe quum nullum habeat superiorem, nullius consensum habet expectandum; sed in sedem Petri et auctoritatem ei à Christo annexam constituitur eo ipso quòd certò electus est juxta regulas usu vel prædecessorum decretis approbatas (2). — (De casu autem dubii, V. suprâ, p. 213).

Illæ porrò regulæ ferè non aliæ ab initio fuère ac pro cæteris Episcopis, ita ut scilicet romanus Pontifex eligeretur per clerum et populum Urbis cum Episcopis vicinioribus, vel dein per Clerum solum cum Episcopis suburbicariis, ac demum per solos Episcopos, Presbyteros et Diaconos *Cardinales*, id est titulares (juxta modum loquendi tunc apud plures ecclesias adhibitum, nunc autem soli Ecclesiæ ro-

massin., op. cit. t. II, l. II, c. XLIII, n. 12), usquedum penitus abrogaretur ex Concordato Leonis X cum Francisco I (Blanc, leç. CL, 1), atque in Conc. Lateran. V œcumenico damnaretur eo quòd « schisma manifestum foveret et contineret » (Constit. *Pastor æternus*, ap. Labbe, t. XIV, p. 310). — Rursùs tamen aliquid hujusmodi multòque etiam pejus à Pio PP. VII extorquere attentavit Napoleo Imp. I, his in articulis qui malè dicti sunt *Concordat de Fontainebleau* (V. Blanc, leç. CCIII, 41; CCIV, 1-3).

(1) Cfr recentem SS. Pii IX *Encyclicam*, 6 Jan. 1873, ad *Armenos*, n. 34 : « ... Nemo autem non videt, ita tutiùs provideri catholicæ fidei conservationi, quam perturbare pro lubitu posset ante receptam Apostolicam confirmationem qui tanto indignus officio in patriarchalem sedem insili-ret; vel certè perturbationum occasiones præpediri, quæ oriri possent » si quando electus patriarcha, à S. Sede Apostolicâ rejectus, è suo loco ceterè dere deberet; » (Ap. *Analecta Juris pontificii*, 12^e série, 1874, p. 881. — Itidem et gallicè, ap. *l'Univers*, 22 febr., supplem.; vel ap. *Annales cathol.*, mars 1873).

(2) Suarez : *De Legibus*, l. IV, c. IV, n. 11 jam cit.

manæ reservatum). Hinc autem, quum horum *Cardinalium* romanorum munus, sive ratione electionis, sive ratione consilii quo etiam Pontificem juvant, magni fieret momenti, jam in illos titulos viri quique in Ecclesiâ præstantissimi vocari cœperunt non è civitate romanâ solum sed undequaque, præsertimque, ut pronum erat, è natione apud quam commorabatur Pontifex; atque ita factum est ut plerique Itali fuerint, quando commoratus est in Italiâ, Galli quando in Galliâ : seu potiùs, quia universæ Ecclesiæ hoc eorum munus interest, jam S. Bernardus suadebat ut *eligerentur de toto orbe, orbem judicatori* (*De consider.*, ad *Eugen. Pap. III*, l. IV, c. IV, 9); itemque Concilium Trident. commendat ut « SS. Rom. Pontifex ex omnibus Christianitatis nationibus, quantum commodè fieri poterit, prout idoneos repererit, assumat. » (Sess. XXIV, *De reform.* c. 1) : quod reapse aliquatenus efficere sive ex se sive ad præsentationem Principum Romani Pontifices incœperunt. Atque hinc Papa, quemadmodum, è successione Petri, vicarius Dei jure divino semper existit; ita, ex electione suâ, jam aliquo sensu haberi potest, vel humano jure, totius Humanitatis catholicæ representator.

CAPUT TERTIUM.

DE EXERCITIO AUCTORITATIS IN ECCLESIA CHRISTI.

Quum Auctoritatis tum doctrinalis tum legislativæ in Ecclesiâ Christi existentiam probavimus (Cap. I^o), et totam illius constitutionem, quatenus è jure divino fluit, expendimus (Cap. II^o), nunc videre est, in hoc Cap. III^o, quænam in objecta et quonam modo sese *exerceat* illa Auctoritas, sive quatenus doctrinalis, sive quatenus legislativa; sed, ante omnia, ponenda est sequens

60. — Propositio : *Illud certè, sive in doctrinâ, sive in disciplinâ, Auctoritati ecclesiasticæ subjacet, quod ipsa tanquam sibi à Christo subjectum teneri absolute injungit.*

Auctoritas enim ecclesiastica, utpote infallibilis interpret doctrinæ Christi, huic doctrinæ non modò non potest quidquam detrahere sed nec addere (V. suprâ n. 14

et ss.). — Atqui si aliquid tanquam sibi à Christo subditum teneri absolutè injungeret quod reverà non ita sibi subditum esset, jam certè doctrinæ Christi adderet. — Ergo jam non esset infallibilis.

Et inde 1° ipsa penè omninò inutilis fieret; nemo enim de ullo puncto jam ei posset fidere, antequam ipse per se examinasset saltem an istud punctum reverà ad doctrinam Christi pertineat. — Unde 2°, quum privatum istud examen plerisque impossibile sit, Religio Christiana penè tota plerisque impossibilis fieret et evanesceret, non aliter ferè ac in Protestantismo aperto : — 3° demum ecclesiastica certè societas mox dissolveretur; quum jam Auctoritas, ex unà parte, omnes juberet aliquid profiteri tanquam à Christo revelatum vel exsequi tanquam è potestate ipsi per Christum datà præceptum; ex alterà autem parte, quotquot rectè intelligentes quid Christus reapse revelaverit aut cujusnam rei potestatem Ecclesiæ suæ tradiderit, jam Auctoritati jure obsisterent, et ab eà consequenter non unus tantum aut alter sed omnes ferè undequaque separarentur.

Atqui hæc omnia, stantibus Christi promissionibus, certè fieri nequeunt. — Ergo abundè constat thesis.

Hinc 1° non licet timere, uti quidam hodie non adeò rari affectant, ne Ecclesia aut Papa extra forum suum egrediendo, aliquid falsi definiat (1), vel declinare Ecclesiæ

(1) Hæc certè ratione multi reformidare affectabant definitivam ab Ecclesiâ admissionem *Infallibilitatis Papalis*, et hujus infallibilitatis negationem in IV° Articulorum gallicanorum expressam ostentabant veluti *Palladium* sive independentiæ Principum in I° articulo assertæ, sive libertatis cultuum à multis etiam, instar dogmatis, habitæ (V. suprâ, p. 170. — Cfr magistratus Ludovici XIV, cit. ap. D. Gérin : *Rech. histor. sur l'Ass. de 1852*, p. 21; et recentius D. Rouland ap. Senat. Imperialem, 41 mart. 1685). — Verùm, si tantisper adhuc catholici, liceat ad eos dicere : *Quid timidi estis, modicæ fidei?*... Si Ecclesia Papam infallibilem jam agnoscit, ergo ille reverà est infallibilis. Si reverà est infallibilis, ergo non est timendum ne

aut Papæ definientis auctoritatem, eo prætextu quòd punctum definitum extra forum Ecclesiæ, nostro judicio, versetur.

Hinc 2° cuipiam interroganti, ut hodie etiam non rarò contingit : « Quid tu, ô bone, si Auctoritas quam infallibilem evidenter demonstratam habes, aliquid definiret quod aliunde agnosceres evidenter falsum, v. g., $2 + 2 = 5$, vel licitam esse blasphemiam?... » nihil aliud reponendum est nisi *hanc esse hypothèsim impossibilem*. Secùs enim, sive respondeas : *crederem*; sive : *non crederem*; jam non catholicus aut protestanticus, sed scepticus universalis fias, necesse est, utpote evidentiam evidentiæ oppositam admittens. — Idem est nempe ac si diceretur : « Quid tu, si videres id evidenter demonstratum quod aliunde evidenter falsum cernereres (1)? »

Hinc 3° quando agetur de objectis Auctoritatis ecclesiasticæ determinandis, in hoc procedere erit non tantum à priori, ex naturâ rerum aut tenore verborum Christi, sed et præcipuè à posteriori, ex agendiratione ipsius Ecclesiæ, statim ut potuerit cognosci.

His igitur positis principiis, nunc speciatim agendum est, tum quoad objectum, tum quoad modum, de exercitio 1° auctoritatis *doctrinalis* et 2° auctoritatis *legislativæ* : unde duplex articulus.

ullo modo, nec etiam extra forum suum egrediendo, aliquid falsum definire attentet. Proindeque, si independentia Principum vel libertas cultuum, prout illas intelligitis, sunt veræ, certè nullo modo damnabuntur, neque quid pro eis timendum habetis. Si damnantur, certè sunt falsæ, neque est cur ab iis eximi doleatis, quum magis debeatis gaudere et Deo gratias agere (utl agit, v. g., Lacordaire : *Considérations sur le syst. de Lamennais ; Conclusion*, circa med.).

(1) Cfr eundem Lacordaire ad Montalembert, ap. *le Correspondant*, 25 juin 1872, p. 1002, 1004.